

Grundlovspartier enedes om Hovedsagen: den almindelige Valgrets Gennemførelse; saa bøjer man sig og lempet sig efter hverandre med Hensyn til alle Enkelthederne.

Det ærede Medlem fra Skelskør (R. Andersen) var misfornøjet med visse Enkeltheder, og jeg er det ogsaa. Der er visse Enkeltheder, som heller ikke jeg er saa glad ved, men Hovedsagen for ham som for os andre er den almindelige Valgrets fulde Sejr i vort Forfatningsliv. En besk Mundfuld kan vi alle komme til at sluge baade i det daglige, private Liv og i det offentlige, politiske Liv. Jeg foretrækker, naar jeg skal sluge en besk Mundfuld, at tale saa lidt derom som muligt og sætte det standhaftigste Ansigt op, jeg raader over. Naar smaa Børn skal have en Skefuld amerikansk Olie, som jo kan gøre Gavn til Tider, siger man til dem, at de skal lade være at tvine alt for meget, og at det er bravt og tappert gjort, hvis de kan tage denne Skefuld. Jeg tror ogsaa, det er klogt, at Politikere, hvis de nødes til at sluge en besk Mundfuld, gør det saa frejdigt som muligt og ikke, naar de en Gang har besluttet sig til at tage den beske Mundfuld, atter og atter vender tilbage til, hvor besk den var, og jeg tror, at ens Parti og ens Sag er bedst tjent dermed. Beslutter man sig til fuldkommen frit og frivilligt, for Sagens Skyld, fordi det er nødvendigt og gavnligt, at sluge den beske Mundfuld, saa er det ikke klogt at blive ved at vende tilbage dertil. Derved kan man let fremkalde en Misstemning, der kan komme til at skade den Sag, man slutter sig til; netop naar man sluger den beske Pille for Sagens Skyld, bør man omfale den saa lidt som muligt. Blandt de gamle Romere var en Mand, der i Fjendens Paasyn lod sin højre Haand brænde af. Se, det var et stort Offer; han gjorde det uden at fortrække en Mine, og Fjenderne sagde: Det Folk, der har saadanne Mænd, er ikke saa let at komme til Livs, og denne Mands heltemodige Adfærd gavne Folket. Jeg tror, at det vilde gavne Sagen og de Partier, der ønsker Sagen gennemført, om de Mænd, der maa bringe forskellige Ofre for Sagens Skyld, vilde optræde lige saa heroisk, som hin gamle Romer gjorde.

Ved den sluttede Overenskomst er Grundlovsforslaget, tror jeg, naaet i Havn efter en lang og besværlig Sejlads mellem mange baade aabenlyse og blinde Skær. Jeg tror, at Skibet naaede i Havn den 4. April. Det Valglovsforslag, som den

højtærede Indenrigsminister her har fremsat, er, om jeg maa blive i Billedet, den Fortøjning, der nu skal bringes i Orden. Den nye Grundlovs Ideer skal gennem denne Valglov knyttes til det virkelige Liv. Jeg tror og haaber ikke, at der ved dette Fortøjningsarbejde nu, da Grundlovsskibet ligger i Havn, nu da det kun gælder om at gøre det fast, saaledes at det værdifulde Indhold, som Ladningen er: den almindelige Valgrets fulde Gennemførelse i vort Forfatningsliv, kan bringes i Land og komme det danske Folk til gode — at der nu skal vise sig uovervindelige Vanskeligheder, eller at dette Fortøjningsarbejde skal tage lang Tid, og den ærede sidste Talers Foredrag med de forholdsvis faa kritiske Bemærkninger med Hensyn til Enkelthederne borger jo derfor.

Store Partier af dette Valglovsforslag er gamle Bekendte. Det er jo ingen ny eller ukendt Sag for os. Den er gennemdrøftet gennem mange Møder her i Tinget og gennem meget, flittigt og indgaaende Udvalgsarbejde. De Partier af dette Valglovsforslag, der er gode gamle Bekendte, kan jeg lade fuldstændig ligge. Det nye i Forslaget er jo Forsøget paa for Folketingets Vedkommende at forbinde Forholdstalsvalg med Valg i Enkeltmandskredse og saa den nye Ordning af Valgmandsvalgene til Landstinget, som er blevet nødvendig derved, at man forlod Kommunegrundlaget og gik over til Aldersgrænsen. Men ogsaa disse Spørgsmaal er i Virkeligheden ret grundigt gennemdrøftede her i Tinget og i Udvalg. Jeg har ofte haft Lejlighed til at erindre om det Grundlovs- og Valglovsarbejde, der blev gjort i Samlingen 1909—10, og jeg har ogsaa hørt det ærede Medlem fra Æbeltoft (N. Neergaard) udtale, at der i den Samling i Virkeligheden blev udført et grundlæggende Arbejde. Alt, hvad der senere er kommet op af Diskussioner og Synsmaader, kan man finde gennemdrøftet i Samlingen 1909—10. Det gælder ogsaa Forholdstalsvalgmaaden, dens Fordele og dens Mangler, de forskellige Kombinationer, hvori denne Valgmaade kan indgaa, det er alt gennemdrøftet, ogsaa Spørgsmaalet om Forholdstalsvalgs Forbindelse med Valg i Enkeltmandskredse; jeg tillod mig den Gang selv at skitsere et Forslag til noget saadant. Ingen Sag er overhovedet, forekommer det mig, blevet saa gennemdrøftet som Grundlovs- og Valglovssagen. Det er paa 10de Aar, siger jeg, at vi drøfter den, det er paa 8de Maaned i denne Rigsdagssamling; og hele